

Expectatives a mitjà i llarg termini

Joaquín Trigo, *director de Foment del Treball Nacional*

Abstract

Economic quality may deteriorate in the long term. To explain this extrapolation, this lecture compares Chinese and Catalan growth. Catalonia's growth has outperformed Europe's. European Monetary Union and the autonomy of the Bank of Spain is leading the situation towards a reduction in the Consumer Price Index, interest rates and public debt with regard to the GDP. We will see the weak economic points for the future and how it is affecting the foreign environment, at the same time and as economic cycles are appearing.

Resum

A llarg termini, la qualitat econòmica pot esdevenir pobre. Per tal d'explicar aquesta extrapolació es compara en aquesta lectura el creixement xinès amb el català. Pel que fa a Catalunya, veurem com el seu creixement ha superat l'europeu. La Unió Econòmica i Monetària i l'autonomia del Banc d'Espanya condueix aquesta situació cap a la disminució de la taxa de l'IPC, les taxes d'interès i el deute públic en relació amb el PIB. Veurem els punts febles de l'economia cap al futur i com l'està afectant l'ambient exterior.

Intervenció

La qualitat de les previsions econòmiques a llarg termini solen ser pobres, perquè hi ha factors no econòmics que tenen efectes decisius. El cas de la Xina (o el de l'Índia) és il·lustratiu. Fa trenta anys es considerava que tindria un creixement lent i complicat per les dificultats de finançar la seva expansió. Fa una dècada que la Xina enregistra un alt creixement i acumula reserves amb les quals finança el dèficit dels Estats Units.

En els últims deu anys, l'economia catalana, en el marc de l'espanyola, ha tingut un creixement significativament més important que el de la Unió Europea. Són dades esperançadores, però no són simplement traslladables al futur, la creació de llocs de treball —amb una mitjana de mig milió per any, dels quals gairebé quatre-cents mil són per temps indefinit—, la construcció anual de mig milió d'habitatges, l'augment en la taxa d'activitat laboral, la caiguda de l'atur des del 25 % enregistrat el 1993 a menys del 9 % actual, i la reducció en el PIB per capita, en paritat de poder de compra respecte a la UE.

L'expansió aconseguida contrasta clarament amb el quinquenni precedent, en què les variables mencionades eren de signe contrari. El canvi es va aconseguir especialment gràcies a l'acceptació de les condicions d'entrada a la Unió Monetària Europea. Entre d'altres, cal mencionar la concessió d'autonomia al Banc d'Espanya, el descens en l'IPC i els tipus d'interès, que estan associats

amb la reducció del pes relatiu de la despesa pública respecte al PIB des del 49 % del 1993 fins al 39 % del 2005. El deute públic va baixar des de prop del 70 % el 1995 fins a menys del 40 % avui dia. És important destacar que aquest descens s'ha fet sense reduir ni la despesa social ni la despesa d'inversió, i gràcies a dos factors: un creixement de la despesa inferior al del PIB nominal i el descens en la càrrega financera del deute públic.

L'augment de la població immigrada ha fet una contribució important al creixement del PIB, ja sigui des de l'àmbit de la producció com des de la demanda, encara que va aportar poc a l'augment del PIB per capita, ja que el numerador va créixer poc més que el denominador de la relació que el defineix. Sense aquest flux, el creixement hauria estat molt proper al de la UE.

De cara al futur immediat, els elements principals de debilitat i incertesa es troben en el preu del petroli (i de l'energia en general), la pèrdua de competitivitat generada pel diferencial advers de l'IPC i l'augment del cost laboral unitari, l'elevació de les càrregues imposades per la regulació, els riscos en forma de restricció de la llibertat d'empresa i de drets de propietat, així com per una activitat de R+D molt millorable i mal tractada fiscalment. De la mateixa manera, hi ha un desequilibri entre l'augment de la demanda i el del PIB que defineix el dèficit i es cobreix amb l'endeutament. Fins ara, els baixos tipus d'interès permetien un finançament fàcil, perquè són inferiors a l'IPC; però quan sigui al contrari, frenarà el creixement tant de les empreses, que veuran reduït el seu benefici i, de retruc, les inversions, com el del consum de les famílies amb hipoteques pendents. Aquest panorama s'enfosqueix en l'àmbit social amb el cost de la dependència d'una població en la qual la gent gran pesa cada cop més, i amb una manca d'adopció de mesures adequades.

L'entorn exterior està definit per l'agressivitat dels nous països industrialitzats d'Àsia i els recents socis comunitaris, que acumulen avantatges competitius diversos: des del cost i la legislació laboral fins a la capacitat d'aprenentatge i adaptabilitat, la lleugeresa de les regulacions, la protecció dels mercats interiors, les altes taxes d'estalvi i inversió, etc. També tenen dificultats en els seus sistemes financers, en la configuració dels seus poders regionals i en l'estabilitat del seu ordenament laboral, però fins ara han pogut controlar aquests factors.

Si les autoritats són capaces d'eliminar distorsions com les polítiques de despesa procíclics, aposten per una gestió eficaç i redueixen la pressió fiscal, per a la qual encara hi ha cert marge, faran un gran servei al creixement. Creixement que es reforçarà si decideixen la inversió en infraestructures pensant més en el seu efecte neoclàssic, que es manté durant anys millorant la competitivitat, que no en l'efecte keynesià, que expandeix la despesa a curt termini. La pauta que estan seguint Catalunya i el conjunt de l'Estat pel que fa a l'emissió de normes és aliena a la flexibilitat i la facilitat de compliment que exigeixen les circumstàncies: la regulació ha de ser pertinent, sòbria, sense redundàncies i sense exigències de les quals es pugui prescindir.